

*ANAMED Kütüphanesi ve Tarih Vakfı ortaklığında düzenlenen
Kütüphane Konuşmaları'nın Mayıs ayındaki konuğu Zeynep Ahunbay.*

Ayasofya Onarımlarının 75 Yılı: Cahide Tamer Arşivi ve Güncel Çalışmalar

Genç Cumhuriyetin koruma mimarlarından Y. Mimar Cahide Tamer'in Ayasofya müzesindeki çalışmaları (1943-1956) ve Ayasofya'nın korunması ile ilgili olarak 1990'lerden günümüze yürütülen projeler üzerine şekillenecek konuşmada Prof. Dr. Zeynep Ahunbay, Koç Üniversitesi Geç Antik Çağ ve Bizans Araştırmaları Merkezi (GABAM) ve Suna Kıraç Kütüphanesi tarafından yakın zamanda üzerine çalışılmaya başlanan Cahide Tamer arşivini konuşmanın merkezine alacak.

Cahide Tamer henüz öğrenci iken Ayasofya'ya ilgi duyar ve mezun olduktan sonra Milli Eğitim Bakanlığı Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğündeki görevi kapsamında bu önemli anıtın restorasyonunda kontrol mimarı olarak bulunur. Dönemin koşulları çok kısıtlayıcıdır. İş bir yükleniciye verilmekte ve kontrol mimarı çalışmaları denetlemekte, yönlendirmektedir. Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu henüz yeni kurulmuştur. Yeterli araştırma, belgeleme olmadan yürütülen restorasyon çalışmalarını yıllar sonra değerlendirirken günün koşullarını gözden irak tutmamak gerekiyor. Cahide Tamer'in onarım öncesinde ve sırasında çektiği resimler, Kurul kararları, tutanaklar, krokiler ve raporlar onun çalıştığı ortamı anlatmaktadır.

Cahide Tamer'in Ayasofya'daki çalışmaları sırasında dış cephe sıvalarının kaldırılması ve cephelerin yeniden sıvanması ile ilgilenmiştir. Aradan kırk yıla yakın bir süre geçtikten sonra cephelerde tekrar çalışmak gerekmiştir. Sıvaların kabarması, lekelenmesi olumsuz bir etki yaratmaktaydı. Ayasofya Bilim Kurulu cephelerdeki çimentolu sıvaların kaldırılmasına karar verdikten sonra yürütülen çalışmalar kapsamında İTÜ Mimarlık Fakültesinden Prof. Dr. Metin ve Zeynep Ahunbay, yüksek lisans öğrencileri ile birlikte 1993 yılında Ayasofya'nın güneybatı köşesindeki sıvaların altından çıkan tuğla örgünün belgelenmesi ve cephenin korunması sunumu için projeler hazırladılar ve projenin uygulanmasında yer aldılar. Moderatörlüğünü Barış Altan'ın üstleneceği konuşma Y. Mimar Cahide Tamer'in Ayasofya'daki çalışmalarını ve onu izleyerek 1990'lardan bu yana yapılan onarımları kapsayacak.

Prof. Dr. Zeynep Ahunbay, Mimarlık eğitiminin ardından İTÜ Mimarlık Fakültesi'nde Prof. Doğan Kuban yönetiminde "Osmanlı Mimarlığında Sultan Ahmet Külliyesi ve Sonrası, 1609- 1690" başlıklı doktora çalışmasını gerçekleştirdi (1975). Ardından İngiltere'nin York Üniversitesi'nde yürütülen koruma eğitimi programına katıldı ve "Archaeology and Conservation in the Ancient City of Side" konulu tez çalışmasıyla diploma aldı. İTÜ Mimarlık Fakültesi Restorasyon Anabilim Dalı'nda 1980'de doçent, 1988'de profesör oldu. 2013'de emekli oldu. 1982-1991 yılları arasında Side'de Prof. Jale İnan'la birlikte çalışarak Apollon Tapınağı restorasyonunu yürüttü. Prof. Dr. Metin Ahunbay ile birlikte, İstanbul Karasurları T1- T6 burçları arası restorasyon projesi ve uygulamalarının bilimsel sorumluluğunu üstlendi; Ayasofya ve Zeyrek Camisi restorasyonlarında çalıştı. Bosna-Hersek ve Kosova'da savaşın zarar gören anıtların restorasyon proje ve uygulamalarında yer aldı. Koruma ile ilgili yayınları bulunmaktadır.

Barış Altan, İTÜ Mimarlık Fakültesi'nde mimarlık ve restorasyon alanında yüksek lisans eğitimi aldı. 1998-2000 döneminde Tarih Vakfı'nda kültürel miras alanında çeşitli projelerde yer aldı. 2008-2010 yılları arasında Kültür Bilincini Geliştirme Vakfı'nda genel müdürlük görevini yürüttü. Haziran 2010'da Europa Nostra tarafından İstanbul'da düzenlenen yıllık kongrede etkinlik koordinatörü olarak görev aldı ve Europa Nostra Türkiye'nin kuruluş sürecinde genel sekreterlik görevini üstlendi. 2010-2013 arasında çeşitli rolöve projeleri gerçekleştirdikten sonra Ekim 2013 - Aralık 2015 döneminde LIMEN: Ege'den Karadeniz'e Kültürel Limanlar projesinin yöneticiliğini yürüttü. Ocak 2016'dan bu yana Koç Üniversitesi Stavros Niarchos Vakfı Geç Antik Çağ ve Bizans Araştırmaları Merkezi'nin (GABAM) idari koordinatörlük görevini yürütmektedir.

KOÇ ÜNİVERSİTESİ
STAVROS NIARCHOS VAKFI
GEÇ ANTİK ÇAĞ VE
BİZANS ARAŞTIRMALARI
MERKEZİ

Tarih: 7 Mayıs 2019, Salı, 18:00

Mekân: İstiklal Cad. No 181 Merkez
Han, ANAMED Kütüphanesi (2. kat)